

فرصت‌های راهبردی در سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن دیجیتال

عبور دنیااز دلار

یوآن دیجیتال و سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن در اصل سلاح خاموش پکن در نبرد بر تون وودز و مقابله با هژمون دلار است

سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن در اصل سلاح خاموش پکن در نبرد بر تون وودز و مقابله با هژمون دلار است. یوآن دیجیتال برای ایران فقط ابزار پرداخت نیست؛ دروازه‌ای به سوی اقتصاد جهانی پسادلار است که نه تنها تحول در تجارت خارجی، بلکه توسعه زیرساختی کشور در راستای ابتکار راه ابریشم چین و اتصال آن به غرب را به دنبال دارد. این سامانه، فرصتی تاریخی است که در صورت استفاده هوشمندانه می‌تواند مسیر تجارت خارجی، سیاست‌ارزی و حتی موقعیت ژئواقتصادی ایران را برای دهه‌های آینده دگرگون سازد.

■ ■ ■

باوچ‌گیری دعوای تجاری پکن و واشینگتن، هر کدام در حال ایجاد راهبردهای جدید در مقابله با دیگری هستند و پس از افزایش تعرفه واردات کالاهای چینی به آمریکا، علاوه بر مقابله به مثل چین در حوزه تعرفه‌های گرم‌کری، چین از سلاح جدیدی رونمایی کرده که کل هژمون غرب را با چالش روبه‌رو خواهد کرد. سلاح راهبردی و تاکتیکی چین علیه آمریکا سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن دیجیتال است. یوآن دیجیتال و سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن در اصل سلاح خاموش پکن در نبرد بر تون وودز و مقابله با هژمون دلار است.

بانک خلق چین (PBOC) به‌طور ناگهانی اعلام کرده است که سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن دیجیتال (Renminbi Digital) اکنون به‌طور کامل به ۱۰ کشور عضو اسدان و شش کشور غرب آسیا متصل شده است. به جز فراز و نشیب‌های این موضوع برای تجارت جهانی و تحول در حوزه تجارت بین‌الملل و ضربه جدی به رژیم تحریم‌های امریکا علیه کشورهای مستقل دنیا، این سامانه راهبردی برای ایران از فرصت‌های بی‌نظیری برخوردار است. یکی از جدی‌ترین مشکلات حوزه تجارت خارجی ایران، وابستگی به درهم و نیود نقشه تجاری در حوزه تطابق واردات کشور از خریداران کالاهای ایرانی بوده که در نتیجه وابستگی به تراستی‌ها را نیز ایجاد کرده است.

حال این سلاح راهبردی و تاکتیکی، یعنی سامانه تسویه برون‌مرزی یوآن دیجیتال نقش بسیار مهمی در تحول تجارت خارجی کشورهای تحت تحریمی مانند ایران بازی خواهد کرد که علاوه بر توسعه تجارت خارجی، هزینه‌های مرتبط با تجارت خارجی ایران را نیز شدیداً کاهش خواهد داد و فرصتی بی‌نظیر پیش‌روی تجار ایرانی برای همکاری با ۲۰۰ کشور دنیا فراهم خواهد کرد که سازوکار تسویه تجارت صورت گرفته به صورت کامل با یوآن دیجیتال انجام خواهد گرفت و ایران دوباره به پیام‌رسان بین‌المللی جدیدی در جهت تجارت با دنیا وصل خواهد شد. در واقع این اقدام، بازتعریف نظام مالی جهانی و چالشی مستقیم برای هژمونی دلار آمریکا به شمار می‌رود.

این رویداد را می‌توان نقطه آغاز نظم مالی جدید جنوب جهانی دانست. براساس این تحول، حدود ۳۸ درصد از کل تجارت جهانی از این پس قادر خواهد بود بدون عبور از سامانه سوئیفت و بدون نیاز به دلار آمریکا انجام شود. اهمیت این اقدام در آن است که چین توانسته شبکه پرداخت دیجیتال خود را به بیش از ۲۰۰ کشور گسترش دهد و در عمل، ساترخ جدیدی از همکاری پولی و بانکی را در سطح جهانی پایه‌گذاری کند. چنین شبکه‌ای که تسویه ارزی را در بستر امن، دیجیتال و غیرقابل تحریم انجام می‌دهد، به کشورهای آسیایی، آفریقایی و غرب آسیایان امکان را می‌دهد که بدون نظارت خزانه‌داری آمریکا، تجارت متقابل خود را انجام دهند. در واقع، یوآن دیجیتال به‌سرعت در حال تبدیل شدن به ارز مشترک غیرغربی در تجارت جهانی است و این تحولی بنیادین در روابط اقتصادی میان کشورهای

جنوب جهانی محسوب می‌شود.

بنابر این اعلام بانک خلق چین مبنی بر اتصال کامل سامانه تسویه برون‌مرزی مبتنی بر یوآن دیجیتال به کشورهای آسه‌ان و غرب آسیا، نقطه عطفی در نظام مالی بین‌المللی به شمار می‌آید. این تحول که اکنون بیش از ۲۰۰ کشور را دربر گرفته است، به معنای شکل‌گیری یک شبکه مالی چندقطبی مستقل از دلار و سوئیفت است. برای ایران که سال‌هاست از نظام مالی غرب کنار گذاشته شده، این رخداد می‌تواند راهی برای بازگشت به مدار تجارت جهانی، کاهش وابستگی به درهم و حذف واسطه‌های در مبادلات خارجی باشد.

■ **پایان تراستی‌ها و وابستگی به درهم با اتصال ایران به سلاح راهبردی چین و یوآن دیجیتال**

ارسلان محمدی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با «جوان»، با اشاره به اهمیت اجرای سامانه برون‌مرزی تسویه آنی یوآن و اتصال ایران به آن در جهت تسهیل تجارت خارجی خود گفت: برای ایران که بیش از یک دهه است از سامانه سوئیفت حذف شده و مبادلات ارزی خود را از طریق تراستی‌ها و شبکه‌های واسطه‌ای پر هزینه انجام می‌دهد، این تحول یک گشایش بزرگ است. تاکنون بخش زیادی از تجارت خارجی ایران به هزینه و وابستگی به شبکه‌های مالی امارات و به‌ویژه ارز درهم با هزینه و تأخیر انجام می‌شد. اکنون با اتصال بیش از ۲۰۰ کشور به سامانه تسویه یوآن دیجیتال، شرایطی فراهم شده تا ایران نیز

در صورت اقدام فوری بانک مرکزی به این زیرساخت بپیوندند و تسویه تجارت خارجی خود را خارج از مسیر دلار و یورو انجام دهد. این اتفاق نه تنها هزینه مبادله را کاهش می‌دهد، بلکه امکان تجارت مستقیم با شرکای سنتی مانند چین، هند، روسیه، عمان، اندونزی و مالزی را نیز فراهم می‌کند. از همه مهم‌تر، با این تغییر، وابستگی تاریخی ایران به درهم و تراستی‌های واسطه از بین می‌رود و کشور می‌تواند مبادلات خود را در بستر رسمی، دیجیتال و شفاف انجام دهد. در واقع، برای نخستین بار در دهه‌های اخیر، ایران می‌تواند بدون دغدغه تحریم به شبکه جهانی تجارت بازگردد.

وی در ادامه افزود: در مدل فعلی تجارت خارجی ایران، انتقال پول از طریق واسطه‌های متعدد در کشورهای ثالث انجام می‌شد و گاه تا هفته‌ها طول می‌کشید. هر تراکش بین‌المللی برای شرکت‌های ایرانی با کارمزدی بالا و ریسک ضبط وجوه همراه است، اما یوآن دیجیتال بر پایه فناوری بلاک‌چین طراحی شده و پرداخت‌ها را در چند ثانیه و بدون واسطه بانکی انجام می‌دهد. این سیستم علاوه بر کاهش شدید هزینه تسویه، امکان ردیابی هوشمند تراکش‌ها و اطمینان از صحت مبادلات را فراهم می‌کند. از این رو، صادرکنندگان ایرانی می‌توانند سریع‌تر به منابع مالی دسترسی پیدا کنند و شبکه‌های کوچک و متوسط نیز بدون نیاز به مجوزهای پیچیده بانکی، وارد تجارت بین‌المللی شوند. همچنین، شفافیت ذاتی یوآن دیجیتال باعث

می‌شود فرآیندهای پرداخت در صادرات و واردات ایران از مسیرهای رسمی انجام شود و در نتیجه، زمینه فساد، دلالی ارزی و قاچاق کاهش یابد. با این تحول، اقتصاد ایران می‌تواند در مسیر اقتصاد دیجیتال جهانی قرار گیرد و بخش قابل توجهی از ناکارآمدی‌های ساختاری تجارت خارجی اصلاح شود.

این کارشناس اقتصاد با اشاره به اینکه یوآن دیجیتال، بازی مالی طرح‌کمر بند و جاده است، افزود: یوآن دیجیتال ابزار راهبردی چین برای اجرای طرح کمر بند و جاده است. این طرح که به منزله احیای جاده ابریشم در ایجاد مدرن تلقی می‌شود، شامل شبکه‌ای از مسیرهای حمل‌ونقل، بنادر، خطوط انرژی و ارتباطات است که شرق آسیا را به غرب آسیا، آفریقا و اروپا متصل می‌کند. ایران در نقطه شرق این شبکه قرار دارد و نقش طبیعی دروازه میان شرق و غرب را ایفا می‌کند. در صورت پیوستن ایران به سامانه تسنویه یوآن دیجیتال، تمامی پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذاری مرتبط با کمر بند و جاده می‌تواند با تأمین مالی مستقیم از چین و شرکای آسیایی انجام شود، بدون آنکه نیازی به انتقال پول از مجاری دلاری یا بانکی غرب باشد. پروژه‌هایی مانند راه‌آهن شش‌جهه– بصره، توسعه بندر چابهار، اتصال خطوط ریلی شرق به غرب و سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر، در چنین ساختاری قابلیت اجرا و تسریع پیدا می‌کنند. واردات واقعی، ایران با پیوستن به این نظام تسویه جدید، نه‌فقط در تجارت کالا،

گفت‌وگوی «جوان» با حسین رحمتی نیا، کارشناس حوزه سیاستگذاری

دولت و مجلس مخالف موازی کاری با سامانه املاک و اسکان هستند

آن در سامانه املاک و اسکان، گزارشی به رئیس‌جمهور ارائه نکرده است. در حالی که سامانه املاک و اسکان باید مرجع اصلی و نهایی اطلاعات مکانی کشور باشد، اکنون نهادهای دیگر با سکوت وزارت‌ره در حال ایجاد سامانه‌های مشابه‌اند. با وجود این جامعه عملکردی اما مجلس و دیگر بخش‌های دولت نسبت به انحراف از اجرای قانون و مقابله با موازی کاری سازمان ثبت احوال در چند روز اخیر اقدامات مهمی انجام دادند. این کارشناس اقتصادی با اشاره به پاسخ یکسان مجلس و دولت در حمایت از ارائه خدمت رایگان اتصال کدملی به کدپستی از سوی سامانه املاک و اسکان خاطر نشان کرد: مجلس از سال گذشته با هر گونه موازی کاری در حوزه سامانه املاک و اسکان و اتصال کدملی به کدپستی مخالفت کرده است و حتی مصوبه هیئت وزیران را در سال گذشته مغایر با قانون اعلام کرد. همچنین در روزهای اخیر، دولت نیز سرانجام در موضعی صریح اعلام کرد که هر گونه ایجاد سامانه موازی با سامانه املاک و اسکان، مصداق تخلف اداری و جرم محسوب می‌شود. شورای اجرایی فناوری اطلاعات در نامه‌ای رسمی به رئیس سازمان ثبت‌احوال کشور، بر ممنوعیت تلاش مذبوحانه با پیگیری رئیس مجلس و مغایرت با قانون خاوندن اقدام ثبت احوال خنثی شو‌از آن مسیر کاری پیش نبرند.

در ادامه تلاش‌های مذبوحانه این سازمان، به همکاری با شرکت ملی پست پرداخت و سامانه‌ای تحت عنوان سامانه نشانی را بالا آورد که با ایجاد همکاری جدید با یک شرکت قانون‌شکن دیگر هزینه مقابله با این سامانه و درآمذزایی از مردم برای خدمت اتصال کدملی به کدپستی بالا برد، اما این اقدام سراسر غلط و غیرقانونی نیز به نتیجه عکس منجر شد به نحوی که رئیس سازمان اداری و استخدامی مخالفت صریح خود را با سامانه نشانی اعلام کرد و رئیس کمیسیون اصل ۹۰ نیز به طور جد پیگیر این موضوع و پایین

■ **ثبت احوال به جای هزینه تراشی برای مردم، به وظایف قانونی خود عمل کند**

حسین رحمتی نیا، کارشناس حوزه سیاستگذاری با انتقاد شدید از ثبت احوال به دلیل بی‌قانونی‌های مکرر برای ایجاد درآمد انحصاری و غیرقانونی برای خود گفت: سامانه ملی املاک و اسکان که به‌عنوان یکی از ابزارهای کلیدی برای تحقق شفافیت اقتصادی، کنترل سوداگری در بازار مسکن و شناسایی خانه‌های خالی طراحی شد، امروز در سایه بی‌توجهی وزارت راه و شهرسازی به حاشیه رانده شده است. باأموریت این سامانه، اتصال کدملی اشخاص به کدپستی املاک و ایجاد یک پایگاه جامع از وضعیت سکونت کشور بود تا بتوان از آن برای سیاستگذاری دقیق در بخش مسکن، مالیات و حتی خدمات اجتماعی استفاده کرد، اما به جای تقویت این سامانه و یکپارچه‌سازی آن با سایر بانک‌های اطلاعاتی کشور، اکنون شاهد رشد سامانه‌های موازی هستیم که نه‌تنها غیرقانونی‌اند، بلکه هزینه‌های جدیدی نیز بر دوش مردم می‌گذارند. این وضعیت نتیجه مستقیم بی‌توجهی وزارت راه و شهرسازی به وظایف حاکمیتی خود است و به‌نوعی ادامه همان مسیر ناکارآمدی است که در حوزه عرضه زمین و اجرای نهضت ملی مسکن هم مشاهده می‌شود. وقتی یک وزارت‌خانه به جای تقویت زیرساخت داده‌های ملی، اجازه دهد دستگاه‌های دیگر هر یک سامانه‌ای جداگانه بالا بیاورند، نتیجه چیزی جز بی‌نظمی، تخلف در اجرای قانون و اتلاف منابع ملی نخواهد بود.

وی در ادامه افزود: مسئول مستقیم این آشفتگی، شخص وزیر راه و شهرسازی است که نه‌تنها باید از روند اجرایی پروژه‌های فناوریانه حوزه خود اطلاع داشته باشد، بلکه موظف است از شکل‌گیری موازی کاری در دولت جلوگیری کند. اتصال کدملی به کدپستی از جمله پروژه‌هایی بود که شخص رئیس‌جمهور در جلسات متعدد هیئت دولت و همچنین شورا‌های عالی مختلف بر اجرای دقیق آن تأکید کرده است، با این حال وزیر راه و شهرسازی تاکنون حتی یک‌بار نیز در باره وضعیت پیشرفت این طرح و نحوه اجرای

باشد و با توجیه رئیس‌جمهور و سایر مدیران دولتی از شکل‌گیری اقدامات موازی در دولت جلوگیری کند. رئیس‌جمهور در چندین جلسه هیئت دولت درباره اهمیت اتصال کدملی به کدپستی صحبت کرده است تا جایی که من اطلاع دارم یک‌بار هم وزیر راه و شهرسازی درباره اقدامات صورت گرفته در حوزه اتصال کدملی به کدپستی در جلسات هیئت دولت به رئیس‌جمهور توضیحی نداده است؛ بنابر این مسئول مستقیم موازی کاری در حوزه سامانه املاک و اسکان وزیر راه و شهرسازی است، خانم مالوارجد باید نسبت به اقداماتی که در حوزه سامانه املاک و اسکان برای اتصال کدملی به کدپستی در وزارت راه و شهرسازی در حال انجام است اطلاع و آگاهی داشته باشد و با توجیه رئیس‌جمهور و سایر مدیران دولتی از شکل‌گیری اقدامات موازی در دولت جلوگیری کند.

آمدن سامانه نشانی سازمان ثبت احوال و شرکت ملی پست است. در این میان حالا دولت اعلام کرده هر گونه ایجاد سامانه موازی با سامانه ملی املاک و اسکان، مصداق تخلف قانونی بوده و جرم‌انگاری شده است. شورای اجرایی فناوری اطلاعات در نامه‌ای به رئیس سازمان ثبت‌احوال کشور تأکید کرد: ایجاد هر گونه سامانه موازی با سامانه املاک و اسکان برای اخذ نشانی افراد، مغایر مصوبیات کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی و تخلف محسوب می‌شود.

در این نامه که از سوی رئیس کارگروه تعامل‌پذیری صادر شده، آمده است: مطابق تبصره ۴۴ مصوبه شماره پنج کارگروه، سازمان ثبت‌احوال مجاز به اخذ تغییر و به‌روزرسانی نشانی افراد حقیقی از طریق در گاه خود نیست و ایجاد سامانه‌ای مستقل با این هدف، خلاف

قانون و مشمول مجازات خواهد بود.

مجتبی یوسفی، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با اشاره به جایگاه قانونی سامانه ملی املاک و اسکان کشور به عنوان تنها مرجع خوداظهاری و اعلام آدرس گفت: مطابق بند ۷ تبصره ۸ ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب دی ۱۳۹۹، دستگاه‌های اجرایی مکلفند تمامی خدمات خود از قبیل افتتاح حساب بانکی و صدور دسته چک، خدمات ناشی از اعمال سیاست‌های حمایتی، یارانه‌ای و کمک معیشتی، تعویض پلاک خودرو، فروش انشعاب آب، برق، تلفن و گاز طبیعی، ارسال اسناد و مدارک اخطاریه، ابلاغیه، ثبت‌نام مدارس در منطقه محل اقامت، استحقاق دریافت خوابگاه دانشجویی و امثال آن را صرفاً با اخذ کدملی و براساس کدپستی یا شرح نشانی یکتای درج شده مربوط به اقامتگاه اصلی آنان در سامانه املاک و اسکان کشور ارائه کنند.

یوسفی در ادامه خاطر نشان کرد: متأسفانه با وجود اینکه در چندین قانون اخیر کشور به صراحت بیان